Hypena obsitalis (Lepidoptera: Noctuidae), een nieuwe soort voor België

Tom Sierens

Abstract. *Hypena obsitalis* (Lepidoptera: Noctuidae), a new species for the Belgian fauna
The first Belgian specimen of *Hypena obsitalis* (Hübner, 1813) is reported from Wenduine at the Flemish coast (province of West-Flanders).

Résumé. *Hypena obsitalis* (Lepidoptera: Noctuidae), espèce nouvelle pour la faune belge
Le premier exemplaire belge d'*Hypena obsitalis* (Hübner, 1813) est signalé de Wenduine, à la côte flamande (Flandre occidentale).

Key words: *Hypena obsitalis* – Faunistics – First record – Belgium.

Sierens, T.: Tijkstraat 6, B-9000 Gent, Belgium. tom.sierens@fulladsl.be.

Fig. 1. *Hypena obsitalis* (Hübner, 1813), België, West-Vlaanderen, Wenduine, 05.x.2010, leg. D. Sierens. (Foto: T. Garrevoet).

In het kader van een inventarisatie-oefening van nachtvlinders in de natuurreservaten van het Vlaamse Gewest langs de kust, in opdracht van het Agentschap Natuur en Bos (ANB), werd in het najaar van 2010 enkele malen gesmeerd in de duinbossen van Wenduine. Op 5 oktober ving Daniël Sierens hier een exemplaar op smeer van *Hypena obsitalis* (Hübner, 1813). Het is de eerste maal dat deze soort gemeld wordt uit de Benelux.

De vlinder werd vrij laat op de avond gevonden, rond 21u, toen het vrij heftig aan het regenen was en er behalve enkele exemplaren van *Phlogophora meticulosa* geen enkele nachtvlinder meer te bespeuren was. Er was die avond op een twintigtal bomen gesmeerd, goed voor 9 soorten (waaronder *Xanthia gilvago* en *Mythimna l-album*, die hier mogelijk een trekvlinder is) en een 25-tal vlinders, wat eerder weinig is. Andere zoektochten op dezelfde plek op 21 september, 9

oktober, 16 oktober en 31 oktober, leverden meestal (veel) meer vlinders op, maar geen *Hypena obsitalis*.

Hypena obsitalis kent een zomergeneratie en een generatie die uitkomt in het najaar en na overwintering zich voortplant in het vroege voorjaar. Het gevonden exemplaar behoort zeker tot die tweede generatie. De rups zou volgens de meeste literatuur vooral leven op klein glaskruid (*Parietaria judaica*), een in Vlaanderen zeer zeldzame plant die, volgens de Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) (2006), vooral bekend is van oude abdijen en de stadskernen van historische steden, en van de duinen in de westkust. Volgens de verspreidingskaart in de Atlas komt de plant niet voor in Wenduine. Verschillende bronnen geven echter aan dat ook *Urtica* geschikt zou zijn als waardplant van *Hypena obsitalis*.

De duinbossen in Wenduine zijn in de jaren 1990 vrij intensief onderzocht op nachtvlinders (o.a. door Aubin De Turck), en de soort is hier nooit eerder vastgesteld. Het gevonden exemplaar lijkt dan ook niet afkomstig te zijn van een verborgen populatie die hier leeft, maar is vrijwel zeker een trekkend exemplaar van een soort die sinds enige tijd aan een gebiedsuitbreiding naar het noorden bezig is.

Hypena obsitalis staat in het Verenigd Koninkrijk al langer bekend als een zeldzame immigrant, die echter vaste voet aan wal heeft gekregen in Devon, in het zuidwesten van Engeland. Het verspreidingskaartje op de website ukmoths.org laat daarnaast ook vondsten zien aan de monding van de Thames, in Kent, en in Sussex (http://ukmoths.org.uk/show.php?bf=2478&map=true). Terecht lijkt de soort in het UK "predominantly coastal" genoemd te worden (cf. ook http://www.hantsmoths.org.uk/species/2478.php).

De Franse website Lépi'net, "Les carnets du lépidoptériste français", signaleert dat *Hypena obsitalis* "a fortement progressé vers le nord ces dernières années (nombreuses citations francilliennes depuis 2000)" (http://www.lepinet.fr/especes/nation/lep/index.php?id=46720). Het verspreidingskaartje laat zien hoe de soort, die traditioneel thuishoort in het zuiden en zuidwesten van Frankrijk, al opgerukt is naar de departementen Seine-Maritime in Normandië en Oise in Picardië.

Het mag dus niet echt een verrassing heten dat de soort nu ook een eerste keer opduikt aan de Belgische kust. Wordt wellicht vervolgd!

Referentie

Van Landuyt, W., Hoste, I., Vanhecke, L., Van den Brempt, P., Vercruysse, W. & De Beer, D. 2006. *Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest*. — Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nationale Plantentuin van België & Flo. Wer.
